

Sygn. akt I Ca 445/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Bojakowska

po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2015 roku w Sieradzu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. Spółki (...) Akcyjnej Spółki Jawnej z siedzibą w W.

przeciwko P. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 5 października 2015 roku, sygn. akt I C 572/15

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sieradzu, pozostawiając temu Sądowi do rozstrzygnięcia koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 445/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 5 października 2015 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu oddalił powództwo (...) Sp. z o.o. Spółki (...)

– Akcyjnej Spółki Jawnej z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 440,36 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od 26 marca 2015 roku do dnia zapłaty, kwoty 29,30 zł, kwoty 218,75 zł, kwoty 17,33 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kwoty 3,44 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Z tym rozstrzygnięciem nie zgodził się powód, który zaskarżył je w całości **apelacją**, zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu naruszenie:

a) art. 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r., poz. 128 j.t. – dalej: „Pr.bank.”) poprzez jego błędne zastosowanie, co skutkowało przyjęciem, że powód pomimo przedłożenia oryginału dokumentu, jakim jest wyciąg z rachunku bankowego pożyczkodawcy potwierdzający przelew kwoty pożyczki, nie przedłożył dowodów potwierdzających dokonania rejestracji w systemie teleinformatycznym powoda przez pozwanego oraz fakt zawarcia umowy;

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- dokonanie dowolnej i nielogicznej, a nie swobodnej oceny dowodów przedłożonych

w sprawie, której skutkiem był brak przyznania wiary dokumentom wskazanym przez powoda, z których wynikała podstawa jego roszczenia, podczas gdy logiczna i spójna ocena przedmiotowych dowodów pozwoliłaby uznać roszczenie powoda za zasadne, co

w konsekwencji spowodowało naruszenie art. 60 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż zawarcie przez pozwanego umowy pożyczki w formie elektronicznej nie stanowi dowodu zawarcia umowy pożyczki, podczas gdy naruszony przepis stanowi, iż wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde jej zachowanie, w sytuacji

w której pozwany nie kwestionował w toku postępowania okoliczności zawarcia umowy pożyczki;

- uznanie, iż powód nie wykazał, w toku postępowania, że faktycznie doszło do zawarcia umowy z pozwanym, w szczególności, gdy pozwany nie kwestionował w toku postępowania okoliczności zawarcia umowy pożyczki, a powód jako dowód zawartej umowy przedłożył do akt sprawy pełną dokumentację w sprawie (w tym umowę ramową, wezwania pozwanego do zapłaty, wyciąg z rachunku pożyczkodawcy) tym samym udowodnił istnienie, wysokość oraz wymagalność roszczenia,

c) art. 339 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo bez wykazania, iż okoliczności przedstawione przez powoda budzą uzasadnione wątpliwości, których następstwem było wydanie wyroku oddalającego powództwo w całości, podczas gdy przedstawione przez powoda dokumenty w sposób jednoznaczny poświadczają legitymację czynną powoda w przedmiotowej sprawie, fakt zawarcia umowy przez pozwanego, fakt jej wykonania przez powoda oraz wykazują wysokość roszczenia powoda wobec pozwanego.

Skarżący zawarł w apelacji wniosek o przeprowadzenie dowodu z dokumentu

w postaci wyciągu z rachunku pożyczkodawcy potwierdzający przelanie kwoty 0,01 zł na konto pożyczkodawcy, na okoliczność zawarcia umowy pożyczki z pozwanym oraz wyrażenia przez nią zgody na warunki umowy pożyczki.

W oparciu o powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości

i zasądzenie na rzecz powoda od pozwanego kwoty dochodzonej pozwem, wraz z odsetkami od dnia wskazanego w pozwie do dnia zapłaty oraz kosztami procesu za pierwszą i drugą instancję, w tym kosztami zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

Alternatywnie skarżący wniósł o uchylenie przedmiotowego wyroku w całości

i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd Okręgowy w postępowaniu uproszczonym zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c. ograniczył pisemne motywy swojego orzeczenia do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Trzeba jedynie podnieść, że Sąd drugiej instancji podziela prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i uznaje je za własne.

W pierwszej kolejności, przed ustosunkowaniem się do nowego dowodu z dokumentu załączonego przez powoda, Sąd odwoławczy postanowił odnieść się do zarzutów skierowanych pod adresem zaskarżonego wyroku.

Trzeba zaznaczyć, że Sąd Rejonowy nie uchybił art. 233 § 1 k.p.c. Bez wątplenia do zawarcia umowy pożyczki mogło dojść poprzez złożenie zgodnych oświadczeń woli

w postaci elektronicznej, ale ów fakt powinien zostać należycie udowodniony. Tymczasem nie można zgodzić się ze skarżącym, że zgromadzony w postępowaniu pierwszoinstancyjnym materiał procesowy wystarczał do ustalenia, że poprzednik prawny powoda zawarł

z pozwanym umowę pożyczki nr (...), której P. S. nie spłacił. Załączone do pozwu umowa elastycznej pożyczki ratalnej (k. 16 – 19), regulamin (k. 20 – 21) oraz harmonogram spłat (k. 22 – 23) nie zostały sporządzone w formie pisemnej, ponieważ nie złożono pod nimi podpisów przez strony umowy ani nie zostały opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym (art. 78 k.c.), jak również przedłożone dokumenty nie korzystają z dobrodziejstwa, o którym mowa w art. 7 Pr.bank., jako że (...) sp. z o.o. nie jest bankiem. Wydruki te stanowią jedynie jednostronny, wygenerowany przez powoda zapis postanowień regulujących rzekomy stosunek zobowiązaniowy łączący (...) sp. z o.o. oraz P. S..

Podobnie wydruk wiadomości e-mail (k. 15), wyciąg z rachunku pożyczkodawcy (k. 24) oraz wezwania pozwanego do zapłaty (k. 33 – 35) jako dokumenty sporządzone bez udziału P. S. nie przesądzają o istnieniu stosunku zobowiązaniowego z tytułu umowy pożyczki pomiędzy (...) sp. z o.o. a pozwanym.

W związku z powyższym trzeba stwierdzić, że apelujący nie wykazał, że pozwany złożył oświadczenie woli w postaci elektronicznej w przedmiocie zawarcia umowy pożyczki (art. 60 in fine k.c.). W szczególności nie świadczy o tym przelewanie na rachunek bankowy pozwanego kwoty 500 zł, ponieważ na podstawie tej okoliczności nie można domniemywać, że P. S. wyraził zgodę na otrzymanie wspomnianej sumy pieniędzy w ramach zawartej uprzednio umowy pożyczki. Tym samym Sąd pierwszej instancji prawidłowo ocenił zgromadzony materiał dowodowy, przez co nie uchybił również art. 7 Pr.bank. ani art. 60 k.c.

Nawiązując do zarzutu naruszenia art. 339 § 2 k.p.c. należy podnieść, że zgodnie z tym przepisem jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny; w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Mając na uwadze treść przytoczonego przepisu oraz zgromadzony materiał procesowy, należało stwierdzić, że Sąd pierwszej instancji mógł powziąć uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń powoda, jednakże powinno to skutkować przeprowadzeniem postępowania dowodowego w kierunku wyjaśnienia wspomnianych wątpliwości. Tymczasem Sąd Rejonowy zaniechał przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego oraz wydał wyrok zaoczny, przez co uchybił art. 339 § 2 k.p.c.

Trzeba zwrócić uwagę, że powód załączył do apelacji dowód z wydruku z rachunku bankowego poprzednika prawnego strony powodowej w Banku (...) S.A. z siedzibą w W.. Wobec tego Sąd drugiej instancji jako Sąd meriti dopuścił ów dowód w trybie art. 381 w zw. z art. 505¹¹ § 1 k.p.c., gdyż uznał, że potrzeba powołania tego dowodu powstała później. Skarżący bowiem na etapie postępowania dowodowego przed Sądem pierwszej instancji pozostawał w przekonaniu, że przedłożone przez niego dowody będą wystarczające do wykazania zasadności roszczenia. Odmienny pogląd Sądu Rejonowego pociągnął za sobą konieczność przedłożenia nowego dowodu, którego dopuszczenie w ocenie Sądu odwoławczego przyczyni się do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy. Na podstawie załączonego w postępowaniu apelacyjnym wydruku Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił, że w dniu 10 czerwca 2014 roku pozwany przelewał na rachunek bankowy Z..pl sp. z o.o. kwotę 0,01 zł, przez co potwierdził rejestrację i zgodził się na umowę pożyczki Z..pl nr (...) (k. 65).

Biorąc pod uwagę powyższe, trzeba uznać, że apelujący nadal nie rozwiał wątpliwości co do podnoszonych przez niego okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie pozwu.

Z załączonego do apelacji wydruku z rachunku bankowego wynika, że pozwany zgodził się na umowę pożyczki nr (...), natomiast z treści wiadomości wysłanej na adres e-mail pozwanego (k. 15), harmonogramu spłat (k. 22, 23), potwierdzenia wykonania przelewu (k. 24), listy wierzycielności (...) sp. z o.o. (k. 30) oraz wezwań do zapłaty (k. 33-35) wynika, że pozwany zawarł z pierwotnym wierzycielem umowę pożyczki nr (...).

Wyjaśnienia skarżącego, jakoby numer (...) był przejściowym numerem technicznym/rejestracyjnym, występującym tylko raz - przy pierwszej pożyczce, a po zaksięgowaniu kwoty 0,01 zł przybierającym formę właściwego numeru pierwszej pożyczki ((...)) nie są wystarczające, aby przypisać im walor wiarygodności. Sąd drugiej instancji nie jest w stanie zweryfikować prawdziwości twierdzeń powoda na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego.

Nawet jeżeli przyjąć, że za prawdziwością wersji wydarzeń przedstawionej przez powoda świadczy zbieżność czasowa przelewu kwoty 0,01 zł na rachunek pożyczkodawcy (10 czerwca 2014 roku) oraz wypłaty kwoty 500 zł na rzecz pozwanego (20 czerwca 2014 roku), to nie sposób dokonać poprawności wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem.

Nie wiadomo bowiem, w jakim zakresie i kiedy pozwany spłacił dochodzoną przez powoda sumę pieniędzy wynikającą z umowy pożyczki. Z umowy elastycznej pożyczki ratalnej wynika, że P. S. miał zobowiązać się do zapłaty kwoty 780,48 zł, natomiast

w pozwie dochodzona jest kwota w łącznym rozmiarze 709,18 zł. Kierując się treścią pozwu należy dodatkowo wskazać, że należność główna wynosi 436 zł, podczas gdy

z harmonogramu wynika, że I rata kapitału wynosi 90,89 zł (k. 22). Ponadto w celu sprawdzenia prawidłowości naliczonych odsetek, należy również ściśle wyjaśnić, od jakich konkretnie kwot zostały one naliczone. W szczególności budzi wątpliwości kwota odsetek umownych w wysokości 218,75 zł, która miała zostać naliczona za okres do dnia 20 sierpnia 2014 roku. Wypada podkreślić, że są to tylko przykładowe nieścisłości, których nie można rozstrzygnąć na podstawie zaoferowanego materiału dowodowego.

Z przedstawionych względów, mając na uwadze ograniczone możliwości Sądu odwoławczego co do przeprowadzenia postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy nie mógł wydać wyroku reformatoryjnego. Uzupelniony materiał dowodowy nie pozwala bowiem na ostateczną weryfikację zasadności roszczenia strony powodowej, natomiast daje asumpt do stwierdzenia, że przy prawidłowo ustalonym stanie faktycznym, Sąd pierwszej instancji wadliwie zastosował art. 720 § 1 k.c.

Z tych przyczyn Sąd drugiej instancji na podstawie art. 505¹² § 1 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy wyjaśni dogłębnie kwestię numeru pożyczki oraz sposobu wyliczenia należności dochodzonej pozwem – zarówno co do kwoty głównej, odsetek, jak i naliczonych opłat windykacyjnych.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.